2019

KONYA KARAMAN BÖLGESİ İMALAT SANAYİ SEKTÖREL REKABET EDEBİLİRLİK ANALİZİ

2019

KONYA KARAMAN BÖLGESİ
İMALAT SANAYİ SEKTÖREL REKABET EDEBİLİRLİK ANALİZİ

© 2019, MEVKA Tüm hakları saklıdır. Bu eserin tamamı ya da bir bölümü, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca kullanılmadan önce hak sahibinden 52. Maddeye uygun yazılı izin alınmadıkça, hiçbir şekilde ve yöntemle işlenmek, çoğaltılmak, çoğaltılmış nüshaları yayılmak, satılmak, kiralanmak, ödünç verilmek, temsil edilmek, sunulmak, telli/telsiz ya da başka teknik, sayısal ve/veya elektronik yöntemlerle iletilmek suretiyle kullanılamaz.
Hazırlanmış olan çalışmanın tüm hakları Mevlana Kalkınma Ajansı'na aittir. Çalışmadan kaynak gösterilmek suretiyle alıntı yapılabilir

Aralık 2019

Hazırlayanlar:
Fuat KARAGÜNEY - Araştırma Etüt Planlama Birimi Uzmanı

İÇİNDEKİLER

1 Giriş 4

2 Bölgedeki Sektörel Yoğunlaşma ve Yığınlaşma 5

3 Sektörlerin İhracat Performansı (Vollrath Analizi) 9

4 İhracatın Teknoloji Düzeyi 11

5 Sektörlerin Kümeleneme Potansiyelleri (Üç Yıldız Analizi) 13

6 Sonuç: Çok Faktörlü Değerlendirme: Bölgenin Stratejik Sektörleri 18

6.1 Gıda Sektörü (Düşük Teknoloji) 22

6.2 Ana Metal Sanayi Sektörü (Orta- Düşük Teknoloji) 23

6.3 Makina Sektörü (Orta- İleri Teknoloji) 24

6.4 Deri Sektörü (Düşük Teknoloji) 25

6.5 Fabrikasyon Metal Ürünleri Sektörü (Orta- Düşük Teknoloji) 26

6.6 Kauçuk Ve Plastik Ürünleri Sektörü (Orta- Düşük Teknoloji) 27

6.7 Otomotiv Yan Sanayi Sektörü (Orta- Düşük Teknoloji) 28

7 Kaynakça 30

TABLO DİZİNİ

Tablo 1 İstihdama Göre Yoğunlaşma Analizi 2009-2012-2018 7

Tablo 2 Konya Karaman Bölgesi İmalat Sanayi Sektörlerinde ihracat Performansı 9

Tablo 3 Konya Karaman Bölgesi 2018 yılı Ana sektörler itibari ile dış ticaret 11

Tablo 4 Konya Karaman Bölgesi İmalat Sanayinde 3 Yıldız Analizi, 2009 14

Tablo 5 Konya Karaman Bölgesi İmalat Sanayinde 3 Yıldız Analizi, 2012 14

Tablo 6 Konya Karaman Bölgesi İmalat Sanayinde 3 Yıldız Analizi, 2018 14

Tablo 7 Bölgedeki İmalat Sanayi Sektörlerinin Kümelenme Eğilimleri - Genel Değerlendirme,2019 ... 15

Tablo 8 Bölgede İmalat Sanayinde Çok Faktörlü Sektörel Rekabet Analizi Değerlendirme Tablosu 18

Tablo 9 2018 Yılı Rekabet Analizi Sonucu Bölgenin Stratejik Sektörleri 20

ŞEKİL DİZİNİ

Şekil 1 Bölgedeki İmalat Sanayi Sektörleri İstihdam Payları (%) 6

Şekil 2 Vollrath Analizi 9

Şekil 3 İlçeler Bazında Gıda Sanayi İstihdamının Mekânsal Dağîlimi;2018, Her nokta sektörde çalışan 2 kişiyi temsil etmektedir. 22

Şekil 4 İlçeler Bazında Ana Metal Sanayi İstihdamının Mekânsal Dağîlimi;2018, Her nokta sektörde çalışan 2 kişiyi temsil etmektedir. 23

Şekil 5 İlçeler Bazında Makine Sanayi İstihdamının Mekânsal Dağîlimi;2018, Her nokta sektörde çalışan 2 kişiyi temsil etmektedir. 25

Şekil 6 İlçeler Bazında Deri Sanayi İstihdamının Mekânsal Dağîlimi;2018, Her nokta sektörde çalışan 2 kişiyi temsil etmektedir. 26

Şekil 7 İlçeler Bazında Deri Sanayi İstihdamının Mekânsal Dağîlimi;2018, Her nokta sektörde çalışan 2 kişiyi temsil etmektedir. 27

Şekil 8 İlçeler Bazında Kauçuk ve Plastik Sanayi İstihdamının Mekânsal Dağîlimi;2018, Her nokta sektörde çalışan 2 kişiyi temsil etmektedir. 28

Şekil 9 İlçeler Bazında Otomotiv Yan Sanayi İstihdamının Mekânsal Dağîlimi;2018, Her nokta sektörde çalışan 2 kişiyi temsil etmektedir. 29

1 Giriş

Konya Karaman Bölgesi son yıllarda kendi yerel dinamikleri ve KOBİ temelli esnek üretim yapısıyla imalat sanayinde küresel piyasalara entegre olmaya başlayan bir endüstriyel büyüme odağı olmaya yolunda ilerlemektedir. İmalat sanayi odaklı ulusal ve küresel rekabet edebilirliğin yükselmesi bölgenin belirli sektörlerde uzmanlaşabilmesini gerekli kılmaktadır. Bölgesel Rekabet Gücü' ya da 'Bölgesel Rekabet Edebilirlik' kavramı bölgelerin, bir yandan dış rekabet koşulları içerisinde uluslararası pazarlara yönelik mal ve hizmet üretebilmeleri; bir yandan da bölge içi yüksek ve sürdürülebilir gelir seviyeleri, istihdam olanakları yaratabilmeleri olarak tanımlanabilir. Bölgesel ekonomilerin ulusal ve küresel pazarlarda rekabet edebilmek ve bu pazarlardaki değişikliklere adapte olabilmek için yerel kaynakları verimli bir şekilde kullanmaları, bölgesel rekabet gücünü artırmaktadır. Belli bir bölgesel ekonomi içinde varlık gösteren firmaların verimliliği ya da rekabet gücü ise, her zaman için bölgesel rekabet gücüyle paralel olarak ilerlememektedir. Çünkü firmalar öncelikli olarak verimlilik ve karlılığa önem verirken; bölgesel rekabet gücü, istihdam seviyeleri, is gücü kalitesi, girişimcilik, firmalar ve sektörler arası ilişkiler gibi sosyal içerikli değişkenlerin de etkisinde kalmaktadırlar. Rekabet edebilirliğin istatistikî olarak ölçülmesinde çok farklı niceliksel yöntemler firma seviyesinden başlanılıp il, bölge ve ülke düzeyinde kullanılabilmektedir. Kullanılan yöntemler içinde en bilinenleri ve kullanılanları Herfindahl-Hischman (H-H) Endeksi, Yerelleşme Ve Yoğunlaşma Katsayısı, Shift Share Analizi, Gini Katsayısı, Rekabet Elmas Modeli, Girdi-Çıktı Analizi ve Üç Yıldız Analizi'dir.

Bu çalışmada öncelikle 2013 yılında Konya Karaman Bölge Planı kapsamında yapılan imalat sanayi sektörü rekabet analizi projesi tekrar gözden geçirilmiş ve sektörle durum yeniden analiz edilmiştir.

Analiz kapsamında bölgedeki imalat sanayinde hangi sektörlerin karşılaştırmalı rekabet avantajının daha yüksek olduğu tespit edilecek ve bölgenin stratejik öneme sahip sektörleri daha önceki analizde belirlenen şu kriterlere göre yeniden ortaya konulmuştur:

1. *Bölgedeki Sektörel Yoğunlaşma ve Yığınlaşma (Yerelleşme ve Yoğunlaşma Katsayısı)*
2. *İhracatın Teknoloji Düzeyi*
3. *Sektörlerin İhracat Performansı (Vollrath Analizi)*
4. *Sektörlerin Kümeleneme Potansiyelleri (Üç Yıldız Analizi)*

2 Bölgedeki Sektörel Yoğunlaşma ve Yığınlaşma

Türkiye'de imalat sanayinde hangi sektörlerin bölgede yoğunlaştığını ölçmek bölgedeki sektörel rekabet politikalarının belirlenmesi açısından önem taşımaktadır. Ancak zaman içerisinde bölgede yoğun olarak varlık gösteren bir sektörün zamanla yoğunlaşmasının azalması durumunu ya da tersi bir durumu anlamak için yoğunlaşma analizinin farklı yıllar için yapılması önem taşımaktadır. Çünkü temel alınan tek bir yıl için Yoğunlaşma Katsayı (YK) değeri 1'den büyük çıkan her sektörü bölgede rekabetçi olarak yorumlamak doğru değildir.

Bu bölümde Konya Karaman Bölgesindeki imalat sanayi yoğunlaşması "Yoğunlaşma Katsayısı ***(YK) (Location Quotient) Analizi*** ile imalat sanayi 2'li kodda 2009 ve 2012 yılları için ayrı ayrı yapılmıştır.

YOĞUNLAŞMA KATSAYISI (YK) (LOCATİON QUOTİENT)

YK genelde bir sektörün belli bir bölgedeki yığılmasını ulusal referansla ölçmeye yaramaktadır. Bir sektörün YK değerinin 1'den büyük çıkması sektörün o bölgede yoğunlaştığı anlamına gelmektedir. Öte yandan bir sektördeki yoğunlaşma katsayısının zaman içerisindeki değişimine bakılarak sektörün yoğunlaşmasının azaldığı veya arttığı gözlemlenebilir. Ayrıca bu değişime bakılarak daha önce bölgede yoğunlaşma göstermemesine ancak zaman içerisinde yoğunlaşan sektörlere özel önem verilebilir. Ancak diğer yandan YK değeri 1 den büyük çıkan her sektörü bölgede rekabetçi olarak yorumlamak doğru değildir.

YKi = (ai/at) / (Ai/At) Burada;

- ai = Bölgenin i sektöründeki Toplam İstihdamı
- at = Bölgenin toplam İstihdamı
- Ai = Ülkenin i sektöründe sektöründeki Toplam İstihdamı
- At = Ülkenin toplam İstihdamı'nı temsil etmektedir.

Konya Karaman Bölgesi 2012 yılı itibariye Türkiye'deki imalat sanayi istihdamının % 2,5'ini, işletme sayısının ise % 2,76'sını oluşturmaktadır. 2018 Yılına bakıldığında bölge payında önemli artışları yaşanmıştır. TR52 Bölgesi Türkiye'deki imalat sanayi istihdamının % 2,91'ini, işletme sayısının ise % 3,4 ünü oluşturmaktadır.

Şekil 1 Bölgedeki İmalat Sanayi Sektörleri İstihdam Payları (%)

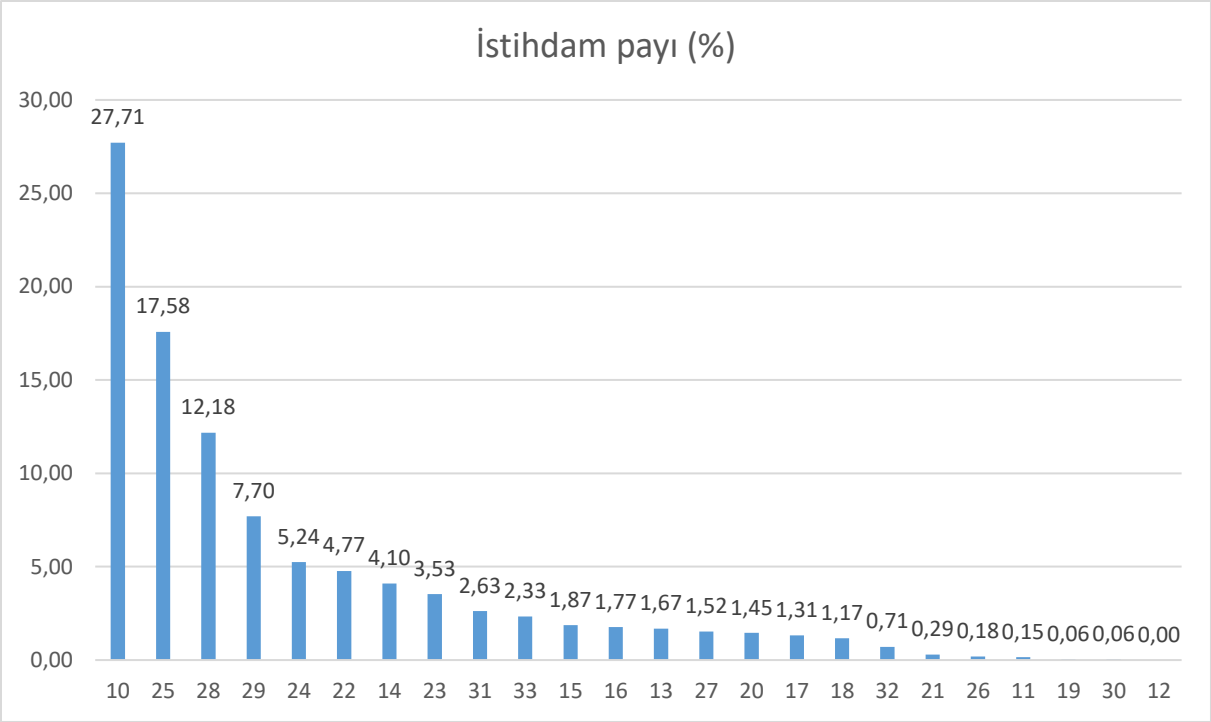

2018 yılı İmalat sanayi alt sektörleri incelendiğinde bölgede en fazla istihdam yaratan sektörler sırasıyla Gıda Ürünleri İmalatı (%27,71), Fabrikasyon Metal Ürünleri İmalatı (%17,58) ve Makine Takım İmalatı(%12,18) olarak öne çıkmaktadır. Bu üç sektörde yaratılan istihdam bölgede imalat sanayide yaratılan toplam istihdamın % 57,47 sini oluşturmaktadır.

Tablo 1 İstihdama Göre Yoğunlaşma Analizi 2009-2012-2018

Nace rev2	SEKTÖRLER	İmalat Sanayi İstihdamı İçerisindeki Payı (%)			İstihdama Göre Yoğunlaşma (LQ)			
		2018	2012	2009	2018 (LQ)	2012(LQ)	2009 (LQ)	Yoğunlaşma Eğilimi (2009 - 2012)
10	Gıda ürünlerinin imalatı	27,7	26,5	26,3	2,83	2,3	2,2	+
11	İçeceklerin imalatı	0,1	23,5	25,1	0,43	0,5	0,7	-
12	Tütün İmalatı	0,0	10,9	8,5	0	0	0	-
13	Tekstil ürünlerinin imalatı	1,7	5,3	3,7	0,18	0,2	0,2	-
14	Giyim eşyalarının imalatı	4,1	4,7	3,5	0,34	0,2	0,2	+
15	Deri ve ilgili ürünlerin imalatı	1,9	4,4	4,6	1,45	1,3	1,3	+
16	Ağaç, ağaç ürünleri imalatı	1,8	3,9	2,7	1,05	1	1,2	+
17	Kâğıt ve kâğıt ürünlerinin imalatı	1,3	3,6	5,1	1,07	0,8	1	+
18	Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması	1,2	2,8	3,5	1,06	0,9	0,8	+
19	Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı	0,1	2,2	1,7	0,29	0,7	0,4	-
20	Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	1,5	2,1	2,4	0,82	0,4	0,4	+
21	Temel eczacılık ürünlerinin imalatı	0,3	2,1	2,7	0,53	0,2	0	+
22	Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	4,8	1,9	2,6	1,07	1	0,8	+
23	Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	3,5	1,8	1,9	0,76	0,7	0,7	+
24	Ana metal sanayii	5,2	1,5	2,5	1,61	1	0,8	+
25	Fabrikasyon metal ürünleri imalatı	17,6	1	1,1	1,72	1,8	1,6	-
26	Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	0,2	0,8	1,1	0,22	0,2	0,2	+
27	Elektrikli teçhizat imalatı	1,5	0,4	0,2	0,48	0,6	0,9	-
28	Makine ve ekipman imalatı	12,2	0,2	0,4	3,47	2	1,6	+
29	Otomotiv Yan Sanayi	7,7	0,2	0,3	1,81	1,4	2,1	+
30	Diğer ulaşım araçlarının imalatı	0,1	0,2	0,1	0,04	0,1	0,1	-
31	Mobilya imalatı	2,6	0,1	0,1	0,78	0,5	2	+
32	Diğer imalatlar	0,7	0,1	0	0,49	0,4	0,2	-
33	Makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı	2,3	0	0	0,70	0,7	1	-

Yukarıdaki tabloda daha önce 2009 ve 2012 yıllarını kapsayan yoğunlaşma analizine 2018 yılı da eklenerek güncelleme yapılmıştır. Buna göre 2018 yılı itibariyle bazı sektörlerde 2012 yılına göre yoğunlaşma düzeyi oldukça artarken bazı sektörlerde gerileme olduğu görülmektedir.

Buna göre, Gıda Ürünleri İmalatı, Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı Temel eczacılık ürünlerinin imalatı, Ana metal sanayii, Makine ve ekipman imalatı Ve Otomotiv Yan Sanayi sektörlerinin ulusal referansla bölgede önceki yıllara göre daha fazla yoğunlaştığı görülmektedir.

Buna karşın İçeceklerin imalatı, Tekstil ürünlerinin imalatı, Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı, Fabrikasyon metal ürünleri imalatı, Elektrikli teçhizat imalatı ve Diğer ulaşım araçlarının imalatı sektörlerinde gerileme yaşandığı görülmektedir.

3 Sektörlerin İhracat Performansı (Vollrath Analizi)

Bölge ihracatı ana sektörler bazında incelendiğinde ihracatın %95'inin imalat sanayi sektöründen yapıldığı görülmektedir. Bu durum bölgedeki dış ticaret ilişkilerinin ağırlıklı olarak sanayi sektörüne dayandığını ortaya koymaktadır. Dolayısıyla bölgenin ihracata yönelik performansını büyük oranda imalat sanayi sektörü belirlemektedir. Vollrath analizi şu formüle göre yapılmaktadır:

Şekil 2 Vollrath Analizi

Vollrath (1991) $= (X_{ij} / X_{it}) / (X_{nj} / X_{nt}) - (M_{ij} / M_{it}) / (M_{nj} / M_{nt})$

X_{ij} : i bölgesinin j mal grubundaki ihracatını,

X_{it} : i bölgesinin toplam ihracatını,

X_{nj} : j mal grubunun ülke ihracatını,

X_{nt} : ülke toplam ihracatını,

M_{nj} : j mal grubunun ülke ithalatını,

M_{nt} : ülke toplam ithalatını,

M_{ij} : i bölgesinin j mal grubundaki ithalatını,

M_{it} : i bölgesinin toplam ithalatını,

İfade etmektedir.

Bu formüle göre; aşağıda Konya Karaman Bölgesine ait 2018 yılı TÜİK Resmi İstatistik Programı kapsamında elde edilen ihracat ve ithalat verileri analiz edildiğinde kırmızı ile gösterilen sektörlerin görece yüksek dış ticaret gücüne sahip olduğu görülmektedir. Ancak dış ticaret analizi bir sektörün kümülatif rekabet gücünü açıklama açısından tek başına yeterli değildir. Bu nedenle ilerleyen bölümlerde diğer analizler ile birlikte karşılaştırmalı olarak değerlendirilecektir.

Tablo 2 Konya Karaman Bölgesi İmalat Sanayi Sektörlerinde ihracat Performansı

ISIC REV.3 SEKTÖR KODU	2018 RCA DEĞERİ
Maden kömürü, linyit ve turb	7,45
Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat	4,05
Motorlu kara taşıtı ve römorklar	3,48
Ana metal sanayi	2,44
Plastik ve kauçuk ürünleri	1,69
Tarım ve hayvancılık	1,58

Büro, muhasebe ve bilgi işleme makinaları	0,61
Metal cevherleri	0,54
Metal eşya sanayi (makine ve teçhizatı hariç)	0,53
Basım ve yayım; plak, kaset vb.	0,38
Tabaklanmış deri, bavul, el çantası, saraciye ve ayakkabı	0,26
Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları	0,12
Giyim eşyası	0,00
Balıkçılık	-0,03
Diğer ulaşım araçları	-0,05
Kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıtlar	-0,13
Tıbbi aletler; hassas optik aletler ve saat	-0,23
Tekstil ürünleri	-0,28
Başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli mekina ve cihazlar	-0,37
Mobilya ve başka yerde sınıflandırılmamış diğer ürünler	-0,39
Kimyasal madde ve ürünler	-0,50
Ormancılık ve tomrukçuluk	-0,50
Metalik olmayan diğer mineral ürünler	-0,57
Gıda ürünleri ve içecek	-1,23
Ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç); hasır vb. örülerek yapılan maddeler	-1,38
Kağıt ve kağıt ürünleri	-2,14
Taş ocakçılığı ve diğer madencilik	-3,02

Analize göre bölgede 12 sektörün RCA değeri 0 üzerinde çıkmaktadır. Ancak bunlardan ilk 6 sının değeri kuvvetli olarak 0'ın üzerinde olduğu için daha fazla dikkate alınmalıdır. Bu sektörler Maden kömürü, linyit ve turb, makine ekipman, Motorlu kara taşıtı ve römorklar, Ana metal sanayi, Plastik ve kauçuk ürünleri ile Tarım ve hayvancılıktır.

4 İhracatın Teknoloji Düzeyi

Bir bölgedeki sanayinin teknolojik sofistikasyon düzeyini gösteren önemli göstergelerden bir tanesi o bölgedeki orta ve ileri teknoloji faaliyetlerinin9 imalat sanayi katma değeri içerisindeki payıdır.1 Bu çalışmada bölgedeki imalat sanayinin teknolojik düzeyi ihracat açısından irdelenmiştir.

Bugünkü Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanan Ulusal Sanayi Strateji Belgesi'nde orta ve yüksek teknolojili sektörlerin üretim ve ihracat içindeki ağırlığının düşük teknolojili sektörlerde katma değeri yüksek ürünlere geçilmesi ve becerilerini sürekli geliştirebilen şirketlerin ekonomideki ağırlığının artırılması şeklinde üç temel stratejik hedef tespit edilmiştir.

Kalkınma Ajansları tarafından hazırlanacak politikaların da bu ulusal hedeflere uygun olması ve onları destekler nitelikte olması gerekmektedir.

İhracat açısından incelendiğinde Konya Karaman Bölgesinin küresel ekonomiyle bağını kuran lokomotif sektörün önceki analizle uyumlu olarak imalat sanayi olduğu görülmektedir. Nitekim geçmişte olduğu gibi bölgeden yapılan ihracat ana sektörler bazında incelendiğinde ihracatın neredeyse tamamına yakınının imalat sanayi sektöründen sağlandığı görülmektedir. Bu durum bölgedeki dış ticaret ilişkilerinin ağırlıklı olarak sanayi sektörüne dayandığını ortaya koymaktadır. Dolayısıyla bölgenin ihracata yönelik performansını büyük oranda imalat sanayi sektörü belirlemektedir.

Aşağıdaki tablodan da görüldüğü üzere 2018 yılında bölgedeki ihracatın %93,56 sı ve ithalatın % 70 i imalat sanayi kaynaklıdır.

Tablo 3 Konya Karaman Bölgesi 2018 yılı Ana sektörler itibari ile dış ticaret

ISIC adı	İhracat Dolar	İthalat Dolar	İhracat Dolar	İthalat Dolar
Tarım ve ormancılık	93.419.739	252.498.543	4,47	24,84
Balıkçılık		6.838	0,00	0,00
Madencilik ve taş ocakçılığı	29.742.556	36.154.186	1,42	3,56
İmalat sanayi	1.954.148.025	713.502.680	93,56	70,19

1. **Industrial Development Report, UNIDO, 2011**

Toptan ve perakende ticaret	11.445.883	14.125.177	0,55	1,39
Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmetler	8.349	189.671	0,00	0,02
Toplam	**2.088.764.552**	**1.016.477.095**	100,00	100,00

5 Sektörlerin Kümeleneme Potansiyelleri (Üç Yıldız Analizi)

Bu bölümde, Konya-Karaman Bölgesi'nde kümelenme potansiyeli yüksek olan sektörlerin "Üç Yıldız Analizi" ile belirlenmesi amaçlanmıştır. Üç yıldız analizi, Avrupa Komisyonu'nca finanse edilen European Cluster Observatory[2]platformu tarafından geliştirilen bir tekniktir. Bu analiz, bölgede kümelenme potansiyeli bulunan rekabetçi sektörlerin belirlenebilmesi ve sağlam adımlar atılması için bir ön araştırma niteliği taşımaktadır.

Üç yıldız yönteminin tercih edilmesinin nedeni; sektörel yığılmaları, istihdam verilerini baz alarak göstermesi ve kümelenme potansiyeli bulunan sektörleri ortaya koyması olarak değerlendirilebilir. Fakat üç yıldız yönteminin önemli dezavantajları da analiz sonucunda varılacak yorumda dikkate alınmalıdır. Çünkü emek yoğun bir sektörü ön plana çıkartırken teknoloji yoğun bir sektörü göz ardı edebilmesi ve tek bir yıl için bir veri seti kullanıldığında, analiz statik bir analizden ibaret olacağı için belli bir zaman dilimindeki eğilimi yansıtmayabileceğidir.

Büyüklük (Size) (e_i/E_i) : Bölgedeki sektör istihdam verisinin, sektörün ülke toplam istihdam verisine oranı,
Baskınlık (Dominance) (e_i/e_n) : Bölgedeki sektör istihdam verisinin, bölge toplam istihdam verisine oranı,
Uzmanlaşma (Specialization) [(e_i/e_n) / (E_i/E_n)][3]: Sektörün bölgedeki istihdam payının, sektörün ülkedeki istihdam payına oranını göstermektedir.
burada;

- **e_i :** TR52 bölgesindeki i sektörü toplam istihdam değerini,
- **E_i :** i sektörünün Türkiye toplam istihdam değerini,
- **e_n :** TR52 bölgesinin toplam istihdam değerini,
- **E_n :** Türkiye toplam istihdam değerini,
-

Analizler için kullanılan senaryolardan, başatlık değeri için ">=0,01", büyüklük değeri için ">=0,05" ve uzmanlaşma için ise ">=1" değerlerinde karar kılınmış olup bu kriterler uzman görüşlerine göre şekillendirilmiştir.

---

[2] **www.clusterobservatory.eu**

[3] **Buradaki katsayı, Location Quotitent (LQ) katsayısı olarak farklı alanlarda (coğrafi uzmanlaşma, ihracat uzmanlaşması vb.) da kullanılmaktadır.**

Tablo 4 Konya Karaman Bölgesi İmalat Sanayinde 3 Yıldız Analizi, 2009

2009									
Yıldız Sayısı	**Tek Yıldız**			**İki Yıldız**			**Üç Yıldız**		
Kriter	**İstihdam**								
Parametre **Sektörler (NACE REV.2) İkili Kod**	**Büyüklük**	**Baskınlık**	**Uzmanlaşma**	**Büyüklük**	**Baskınlık**	**Uzmanlaşma**	**Büyüklük**	**Baskınlık**	**Uzmanlaşma**
10							0,048060437	0,26278614	2,153554501
15	0,027986517	0,016733849	1,254056203						
16	0,026999694	0,026903591	1,209837349						
23	0,01642076	0,045643652	0,735802739						
25				0,036423099	0,250924522	1,632093526			
28				0,036102386	0,085111497	1,617722582			
29				0,047670174	0,026681706	2,13606707			
31				0,043773046	0,023815687	1,961439512			
33	0,022260281	0,050830221	0,997467579						

Tablo 5 Konya Karaman Bölgesi İmalat Sanayinde 3 Yıldız Analizi, 2012

2012									
Yıldız Sayısı	**Tek Yıldız**			**İki Yıldız**			**Üç Yıldız**		
Kriter	**İstihdam**								
Parametre **Sektörler**	**Büyüklük**	**Baskınlık**	**Uzmanlaşma**	**Büyüklük**	**Baskınlık**	**Uzmanlaşma**	**Büyüklük**	**Baskınlık**	**Uzmanlaşma**
10							0,058494148	0,265285508	2,280910514
15	0,032472385	0,021503773	1,266222475						
16	0,025789592	0,020941095	1,005634827						
22	0,02497201	0,047176782	0,97375417						
23	0,018501306	0,044261706	0,721436685						
24				0,026753672	0,052559505	1,043227965			
25							0,046050095	0,234839908	1,795669317
28							0,050188468	0,108949284	1,957040305
29	0,03545556	0,039217946	1,382547851						

2009 ve 2012 Yıllarına ek olarak 2018 yılı için yapılan Üç Yıldız Analizi sonuçları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 6 Konya Karaman Bölgesi İmalat Sanayinde 3 Yıldız Analizi, 2018

2018			
	Tek Yıldız	**İki Yıldız**	**Üç Yıldız**

Kriter	İstihdam								
Sektörler (NACE REV.2) İkili Kod	Büyüklük	Baskınlık	Uzmanlaşma	Büyüklük	Baskınlık	Uzmanlaşma	Büyüklük	Baskınlık	Uzmanlaşma
10							0,07	8,16	2,83
11	0,01	0,04	0,43						
13	0,00	0,49	0,18						
14	0,01	1,21	0,34						
15							0,03	0,55	1,45
16							0,03	0,52	1,05
17							0,03	0,39	1,07
18							0,03	0,35	1,06
20				0,02	0,43	0,82			
21				0,01	0,08	0,53			
22							0,03	1,41	1,07
23				0,02	1,04	0,76			
24							0,04	1,54	1,61
25							0,04	5,18	1,72
26	0,01	0,05	0,22						
27				0,01	0,45	0,48			
28							0,08	3,59	3,47
29							0,04	2,27	1,81
31				0,02	0,77	0,78			
32				0,01	0,21	0,49			
33				0,02	0,69	0,70			

Çalışmada kullanılan üç yıldız analizinde, yalnızca eşik değerlerini aşan imalat sanayi sektörlerinin dikkate alındığı gözden kaçırılmamalıdır. Sektörlerin aldıkları yıldızlara göre kümelenme karakteristiklerinin isimlendirilmesinde; üç yıldız alan sektörler için "olgun kümeler", iki yıldız alan sektörler için "potansiyel kümeler" ve tek yıldız alan sektörler için de "aday kümeler" ifadeleri kullanılmıştır. İstihdam verilerine göre aday, potansiyel ya da olgun kümelenme özelliği gösteren sektörlerin kümelenme özellikleri büyüklük, baskınlık, uzmanlaşma katsayıları dikkate alınarak yapılan analiz ile aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 7 Bölgedeki İmalat Sanayi Sektörlerinin Kümelenme Eğilimleri - Genel Değerlendirme,2019

3 YILDIZ ANALİZİ GÜNCELLEME

Sektörler (NACE REV.2) İkili Kod	Sektörün Teknoloji Düzeyi	2009	2012	2018	Kümelenme Eğilimi (2018)
11	Düşük Teknoloji	Yok	Yok	Aday Küme	Aday Küme Eğilimini Oluşan
13	Düşük Teknoloji	Yok	Yok	Aday Küme	Aday Küme Eğilimini Oluşan
14	Düşük Teknoloji	Yok	Yok	Aday Küme	Aday Küme Eğilimini Oluşan
26	İleri teknoloji	Yok	Yok	Aday Küme	Aday Küme Eğilimini Oluşan
12	Düşük Teknoloji	Yok	Yok	Yok	Kümelenme Eğilimi Hiç Olmayan
19	Orta Düşük Teknoloji	Yok	Yok	Yok	Kümelenme Eğilimi Hiç Olmayan
30	Orta İleri Teknoloji	Yok	Yok	Yok	Kümelenme Eğilimi Hiç Olmayan
10	Düşük Teknoloji	Olgun Küme	Olgun Küme	Olgun Küme	Olgun Küme Eğilimini Koruyan
15	Düşük Teknoloji	Aday Küme	Aday Küme	Olgun Küme	Olgun Küme Eğilimini Oluşan
16	Düşük Teknoloji	Aday Küme	Aday Küme	Olgun Küme	Olgun Küme Eğilimini Oluşan
17	Düşük Teknoloji	Yok	Yok	Olgun Küme	Olgun Küme Eğilimini Oluşan
18	Düşük Teknoloji	Yok	Yok	Olgun Küme	Olgun Küme Eğilimini Oluşan
22	Orta Düşük Teknoloji	Yok	Aday Küme	Olgun Küme	Olgun Küme Eğilimini Oluşan
24	Orta Düşük Teknoloji	Yok	Potansiyel Küme	Olgun Küme	Olgun Küme Eğilimini Oluşan
25	Orta Düşük Teknoloji	Potansiyel Küme	Olgun Küme	Olgun Küme	Olgun Küme Eğilimini Oluşan
28	Orta İleri Teknoloji	Potansiyel Küme	Olgun Küme	Olgun Küme	Olgun Küme Eğilimini Oluşan
29	Orta İleri Teknoloji	Potansiyel Küme	Aday Küme	Olgun Küme	Olgun Küme Eğilimini Oluşan

20	Orta İleri Teknoloji	Yok	Yok	Potansiyel Küme	Potansiyel Küme Eğilimini Oluşan
21	İleri teknoloji	Yok	Yok	Potansiyel Küme	Potansiyel Küme Eğilimini Oluşan
23	Orta Düşük Teknoloji	Aday Küme	Aday Küme	Potansiyel Küme	Potansiyel Küme Eğilimini Oluşan
27	Orta İleri Teknoloji	Yok	Yok	Potansiyel Küme	Potansiyel Küme Eğilimini Oluşan
31	Düşük Teknoloji	Potansiyel Küme	Yok	Potansiyel Küme	Potansiyel Küme Eğilimini Oluşan
32	Düşük Teknoloji	Yok	Yok	Potansiyel Küme	Potansiyel Küme Eğilimini Oluşan
33	Orta Düşük Teknoloji	Aday Küme	Yok	Potansiyel Küme	Potansiyel Küme Eğilimini Oluşan

2018 yılı için yapılan 3 yıldız kümelenme analizi sonuçları 2009 ve 2012 yıllarına göre birçok sektörde olgun küme özelliğinin oluşmaya başladığını göstermektedir. Her ne kadar sayısal analizler bu şekilde bir sonuç ortaya koysa da bu kümelenme eğilimlerinin sahada test edilmesi gerekmektedir.

2018 yılı için yapılan 3 yıldız kümelenme analizi sonuçlarına göre daha önce küme özelliği hiç olmayan ya da aday küme statüsünde bulunan Deri ve ilgili ürünlerin imalatı, Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç); saz, saman ve benzeri malzemelerden örülerek yapılan eşyaların imalatı, Kâğıt ve kağıt ürünlerinin imalatı, Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması, Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı gibi sektörlerde olgun küme özelliği dikkate alınmalıdır.

Bunun yanında İçeceklerin imalatı, Tekstil ürünlerinin imalatı, Giyim eşyalarının imalatı, Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı sektörlerinde de daha önce kümelenme özelliği hiç olmazken 2018 yılında tek yıldız alarak ufakta olsa bir ilerlemenin olduğu görülmektedir.

Gıda sektörü ise analizin yapıldığı tüm yıllarda 2009,2012 ve 2018 yılları için olgun küme özelliğini bölgede korumaktadır.

6 Sonuç: Çok Faktörlü Değerlendirme: Bölgenin Stratejik Sektörleri

Konya Karaman Bölgesi'nin stratejik sektörlerinin belirlenmesi temel olarak 2 perspektifle ele alınmıştır. Bunlar: Sektörün bölgedeki durumu ve o sektörün ülke açısından önemidir.

Sektörün bölgedeki durumu:

1. Konya Karaman Bölgesi'nde ulusal ve küresel rekabet edebilirliği açısından hâlihazırda güçlü sektörler
2. Bölge olarak mevcutta güçlü olmadığımız ancak fırsat sektörler
3. Kümelenme eğilimi, coğrafi yoğunlaşması, dış ticaret performansları bakımından yapılan analizler sonucunda tüm analizlerde öne çıkan sektörler

Açısından ele alınmıştır.

Sektörün Ülke Açısından Önemi ise aşağıdaki kriterlere göre değerlendirilmiştir

1. 1. Ulusal Sanayi Strateji Belgesi'nde ortaya konan sektörler
2. 2. Yüksek dış ticaret açığı vermesi nedeniyle ulusal düzeyde cari işlemler açığının oluşmasına en fazla neden olan sektörler

Tablo 8 Bölgede İmalat Sanayinde Çok Faktörlü Sektörel Rekabet Analizi Değerlendirme Tablosu

3 YILDIZ ANALİZİ GÜNCELLEME						İmalat Sanayi İstihdamı İçerisindeki Payı (%)			İstihdama Göre Yoğunlaşma (LQ)			
Sektörler (NACE REV.2) İkili Kod	Sektörün Teknoloji Düzeyi	2009	2012	2018	Kümelenme Eğilimi (2018)	2018	2012	2009	2018 (LQ)	2012(LQ)	2009 (LQ)	Yoğunlaşma Eğilimi (2009 - 2012)
Gıda ürünlerinin imalatı	Düşük Teknoloji	Olgun Küme	Olgun Küme	Olgun Küme	Olgun Küme Eğilimini Koruyan	27,7	26,5	26,3	2,83	2,3	2,2	+
İçeceklerin imalatı	Düşük Teknoloji	Yok	Yok	Aday Küme	Aday Küme Eğilimini Oluşan	0,1	0,2	0,3	0,43	0,5	0,7	-
Tütün ürünleri imalatı	Düşük Teknoloji	Yok	Yok	Yok	Kümelenme Eğilimi Hiç Olmayan	0,0	0	0	0	0	0	-
Tekstil ürünlerinin imalatı	Düşük Teknoloji	Yok	Yok	Aday Küme	Aday Küme Eğilimini Oluşan	1,7	1,9	2,6	0,18	0,2	0,2	-
Giyim eşyalarının imalatı	Düşük Teknoloji	Yok	Yok	Aday Küme	Aday Küme Eğilimini Oluşan	4,1	2,8	3,5	0,34	0,2	0,2	+
Deri ve ilgili ürünlerin imalatı	Düşük Teknoloji	Aday Küme	Aday Küme	Olgun Küme	Olgun Küme Eğilimini Oluşan	1,9	2,2	1,7	1,45	1,3	1,3	+
Ağaç, ağaç ürünleri	Düşük Teknoloji	Aday Küme	Aday Küme	Olgun Küme	Olgun Küme Eğilimini Oluşan	1,8	2,1	2,7	1,05	1	1,2	+
Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı	Düşük Teknoloji	Yok	Yok	Olgun Küme	Olgun Küme Eğilimini Oluşan	1,3	1	1,1	1,07	0,8	1	+
Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması	Düşük Teknoloji	Yok	Yok	Olgun Küme	Olgun Küme Eğilimini Oluşan	1,2	1,8	1,9	1,06	0,9	0,8	+
Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı	Orta Düşük Teknoloji	Yok	Yok	yok	Kümelenme Eğilimi Hiç Olmayan	0,1	0,2	0,1	0,29	0,7	0,4	-
Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	Orta İleri Teknoloji	Yok	Yok	Potansiyel Küme	Potansiyel Küme Eğilimini Oluşan	1,5	0,8	1,1	0,82	0,4	0,4	+
Temel eczacılık	İleri teknoloji	Yok	Yok	Potansiyel Küme	Potansiyel Küme Eğilimini Oluşan	0,3	0,1	0	0,53	0,2	0	+
Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	Orta Düşük Teknoloji	Yok	Aday Küme	Olgun Küme	Olgun Küme Eğilimini Oluşan	4,8	4,7	3,5	1,07	1	0,8	-
Diğer metalik olmayan mineral ürünler	Orta Düşük Teknoloji	Aday Küme	Aday Küme	Potansiyel Küme	Potansiyel Küme Eğilimini Oluşan	3,5	4,4	4,6	0,76	0,7	0,7	+
Ana metal sanayii	Orta Düşük Teknoloji	Yok	Potansiyel Küme	Olgun Küme	Olgun Küme Eğilimini Oluşan	5,2	5,2	3,7	1,61	1	0,8	+
Fabrikasyon metal ürünleri imalatı	Orta Düşük Teknoloji	Potansiyel Küme	Olgun Küme	Olgun Küme	Olgun Küme Eğilimini Oluşan	17,6	23,5	25,1	1,72	1,8	1,6	-
Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	İleri teknoloji	Yok	Yok	Aday Küme	Aday Küme Eğilimini Oluşan	0,2	0,2	0,4	0,22	0,2	0,2	+
Elektrikli teçhizat imalatı	Orta İleri Teknoloji	Yok	Yok	Potansiyel Küme	Potansiyel Küme Eğilimini Oluşan	1,5	1,5	2,5	0,48	0,6	0,9	-
makine ve ekipman imalatı	Orta İleri Teknoloji	Potansiyel Küme	Olgun Küme	Olgun Küme	Olgun Küme Eğilimini Oluşan	12,2	10,9	8,5	3,47	2	1,6	+
Motorlu kara taşıtı,	Orta İleri Teknoloji	Potansiyel Küme	Aday Küme	Olgun Küme	Olgun Küme Eğilimini Oluşan	7,7	3,9	2,7	1,81	1,4	2,1	+

Diğer ulaşım araçlarının imalatı	Orta İleri Teknoloji	Yok	Yok	Yok	Kümelenme Eğilimi Hiç Olmayan	0,1	0,1	0,1	0,04	0,1	0,1	-
Mobilya imalatı	Düşük Teknoloji	Potansiyel Küme	Yok	Potansiyel Küme	Potansiyel Küme Eğilimini Oluşan	2,6	2,1	2,4	0,78	0,5	2	+
Diğer imalatlar	Düşük Teknoloji	Yok	Yok	Potansiyel Küme	Potansiyel Küme Eğilimini Oluşan	0,7	0,4	0,2	0,49	0,4	0,2	-
Makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı	Orta Düşük Teknoloji	Aday Küme	Yok	Potansiyel Küme	Potansiyel Küme Eğilimini Oluşan	2,3	3,6	5,1	0,70	0,7	1	-

Dış ticaret için yapılan voltrath analizi sonucuna göre ise öne çıkan sektörler aşağıdaki tabloda kırmızı ile ile belirtilmiştir. Bu analiz ısıc rev.3 faaliyet sınıflaması esas alınarak yapıldığı için çok faktörlü değerlendirme tablosuna doğrudan eklenememiştir. Analize göre bölgede 12 sektörün RCA değeri 0 üzerinde çıkmaktadır. Ancak bunlardan ilk 6 sının değeri kuvvetli olarak 0'ın üzerinde olduğu için daha fazla dikkate alınmalıdır. Bu sektörler Maden kömürü, linyit ve turb, makine ekipman, Motorlu kara taşıtı ve römorklar, Ana metal sanayi, Plastik ve kauçuk ürünleri ile Tarım ve hayvancılıktır. Öte yandan bu analizde öne çıkan Maden kömürü, linyit ve turb sektörü nace imalat sanayi sektörleri sınıflamasında yer almadığı için değerlendirmeye dahil edilmemiştir.

ISIC REV.3 SEKTÖR KODU	2018 RCA DEĞERİ
Maden kömürü, linyit ve turb	7,45
Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat	4,05
Motorlu kara taşıtı ve römorklar	3,48
Ana metal sanayi	2,44
Plastik ve kauçuk ürünleri	1,69
Tarım ve hayvancılık	1,58
Büro, muhasebe ve bilgi işleme makinaları	0,61
Metal cevherleri	0,54
Metal eşya sanayi (makine ve teçhizatı hariç)	0,53
Basım ve yayım; plak, kaset vb.	0,38
Tabaklanmış deri, bavul, el çantası, saraciye ve ayakkabı	0,26
Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları	0,12

Giyim eşyası	0,00
Balıkçılık	-0,03
Diğer ulaşım araçları	-0,05
Kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıtlar	-0,13
Tıbbi aletler; hassas optik aletler ve saat	-0,23
Tekstil ürünleri	-0,28
Başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli mekina ve cihazlar	-0,37
Mobilya ve başka yerde sınıflandırılmamış diğer ürünler	-0,39
Kimyasal madde ve ürünler	-0,50
Ormancılık ve tomrukçuluk	-0,50
Metalik olmayan diğer mineral ürünler	-0,57
Gıda ürünleri ve içecek	-1,23
Ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç); hasır vb. örülerek yapılan maddeler	-1,38
Kağıt ve kağıt ürünleri	-2,14
Taş ocakçılığı ve diğer madencilik	-3,02

Sonuç olarak çok faktörlü değerlendirmeye göre 2012 yılında ortaya konan stratejik sektörler Kimya sektörü hariç yeni analizde de varlığını koruduğu görülmektedir. Yeni analizde Kimya sektörünün yerine Deri ve ilgili ürünlerin imalatı sektörünün geldiği görülmektedir. 2018 yılı itibariyle bölgenin rekabet açısından öne çıkan sektörleri Fabrikasyon metal ürünleri imalatı, Gıda ürünlerinin imalatı Motorlu kara taşıtı(Otomotiv yan sanayi), Makine ve ekipman imalatı, Ana metal sanayii, Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı, Deri ve ilgili ürünlerin imalatı

Tablo 9 2018 Yılı Rekabet Analizi Sonucu Bölgenin Stratejik Sektörleri

2012 REKABET ANALİZİ SONUCU BÖLGENİN STRATEJİK SEKTÖRLERİ	2018 REKABET ANALİZİ SONUCU BÖLGENİN STRATEJİK SEKTÖRLERİ
Fabrikasyon metal ürünleri imalatı	Fabrikasyon metal ürünleri imalatı
Gıda ürünlerinin imalatı	Gıda ürünlerinin imalatı
Motorlu kara taşıtı,	Motorlu kara taşıtı,

Makine ve ekipman imalatı	Makine ve ekipman imalatı
Ana metal sanayii	Ana metal sanayii
Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı
Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	Deri ve ilgili ürünlerin imalatı

6.1 Gıda Sektörü (Düşük Teknoloji)

Düşük teknoloji düzeyine sahip olan Gıda Sektörü Konya Karaman Bölgesi'nin imalat sanayinde hâlihazırda rekabet avantajı yüksek sektörlerden bir tanesi olarak öne çıkmaktadır. Bölgede, 2012 yılındaki toplam imalat sanayi istihdamının % 26, 5'i tek başına Gıda Sektöründe iken bu rtakam 2018 de %27,7 ye yükselmiştir. İstihdama Göre Yoğunlaşma (LQ) değerlerine bakıldığında 2012 de 2,3 olan endeks değeri 2018 yılında 2,83 e yükselmiştir.

Sektör gerek 2012 gerekse 2018 yıllarında olgun küme özelliğini bölgede korumaktadır. Bu durum bölgesel kümelenme politikaları açısından önem arz etmektedir.

Şekil 3 İlçeler Bazında Gıda Sanayi İstihdamının Mekânsal Dağılimi;2018, Her nokta sektörde çalışan 2 kişiyi temsil etmektedir.

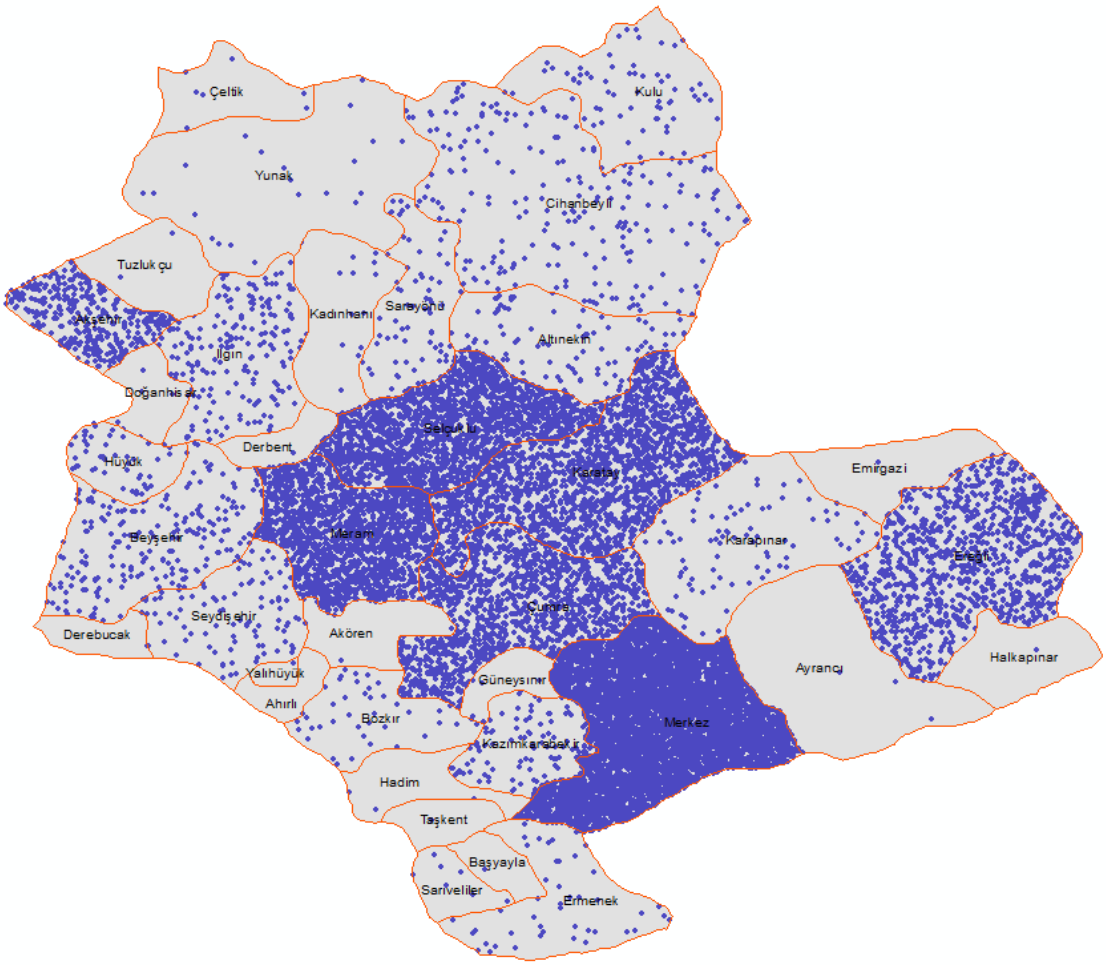

6.2 Ana Metal Sanayi Sektörü (Orta- Düşük Teknoloji)

Orta Düşük teknoloji düzeyine sahip olan Ana metal Sektörü Konya Karaman Bölgesi'nin imalat sanayinde hâlihazırda rekabet avantajı yüksek sektörlerden bir tanesi olarak öne çıkmaktadır. Bölgede, 2012 yılındaki toplam imalat sanayi istihdamının % 5,2 si tek başına ana metal sektöründe iken bu rakam 2018 de yine %5,2 olmuştur. İstihdama Göre Yoğunlaşma (LQ) değerlerine bakıldığında 2012 de 1 olan endeks değeri 2018 yılında 1,61 e yükselmiştir.

Sektör 2012 de potansiyel küme özelliği gösterirken 2018 yılında olgun küme özelliğine erişmiştir. Türkiye döküm üretiminin yaklaşık 1/5'ini karşılama potansiyeli bulunan ve bölgede yüksek kalitede çok çeşitli ürünler üretilebilen bir sektördür. Savunma sanayinin kullandığı bazı ürünlerin (havan parçaları, mermi, roket başlıklarında kullanılan alüminyum parçalar gibi) bölgede üretim potansiyelinin bulunduğu ve bu potansiyelin kullanılması sonrasında bölge ihracatına ve ülke ihracatına katkısının daha artacağı tespit edilmiştir. Bölge içinde istihdam yoğunlaşmaları öncelikle Konya merkezde ve Beyşehir ilçesinde görülmektedir.

Şekil 4 İlçeler Bazında Ana Metal Sanayi İstihdamının Mekânsal Dağılimi;2018, Her nokta sektörde çalışan 2 kişiyi temsil etmektedir.

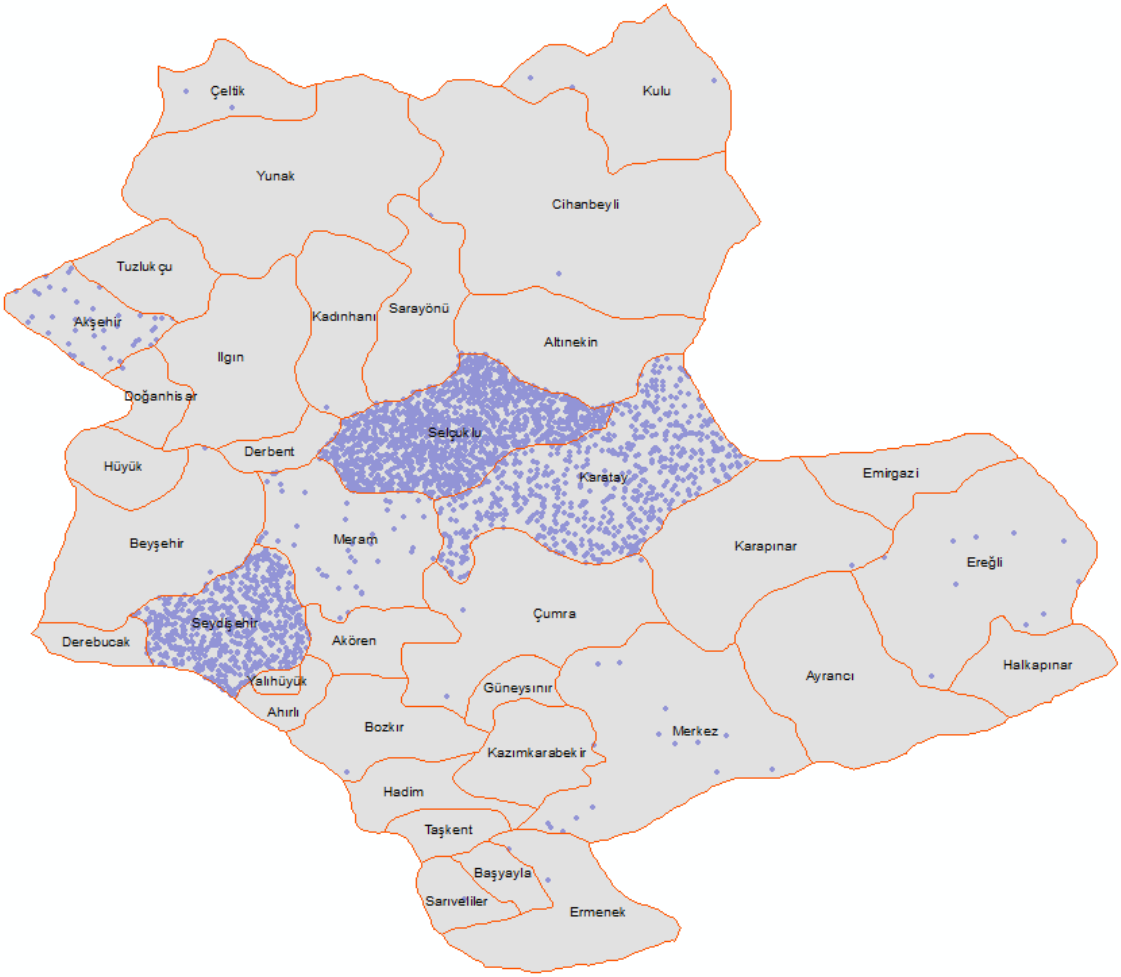

6.3 Makina Sektörü (Orta- İleri Teknoloji)

Orta ileri teknoloji düzeyine sahip olan Makine Sektörü Konya Karaman Bölgesi'nin imalat sanayinde hâlihazırda rekabet avantajı yüksek sektörlerden bir tanesi olarak öne çıkmaktadır. Bölgede, 2012 yılındaki toplam imalat sanayi istihdamının % 10,9 u tek başına makine sektöründe iken bu rakam 2018 de %12,2 ye yükselmiştir. İstihdama Göre Yoğunlaşma (LQ) değerlerine bakıldığında 2012 de 2 olan endeks değeri 2018 yılında 3,47 ye yükselmiştir.

Makine ve Ekipman İmalatı Sektöründe bölgede öne çıkan Tarım Alet ve Makineleri Sektörü özellikle tarımsal faaliyetlerin çok yoğun bir şekilde yapıldığı Konya Karaman Bölgesi'nde stratejik bir öneme sahiptir. Bölgenin tarım sektöründe gerçekleştirmesi gereken teknolojik dönüşümün sağlanabilmesi için bu sektöre özel önem verilmesi gerekmektedir. Sektörde tarımsal mekanizasyon araçlarının %62'sine yakın bir kısmı ekim-dikim-toprak işleme-gübreleme-işleme makineleri olarak üretilmekte, ancak katma değer anlamında yüksek katma değerli ürünler üretimine yönelik faaliyetlerin yeterli düzeyde olmadığı görülmektedir.

Savunma Sanayi için üretim potansiyeli bu sektör Ulusal politika belgelerinde savunma sanayinin yurtdışına bağımlılığını azaltmak için öncelikli sektörler arasında sayılmıştır. Konya -Karaman Bölgesi özellikle araç ustu ekipman sanayinde önemli gelişmeler göstermektedir. Sektörde bir diğer alt faaliyet olan değirmen makineleri sektöründe dünyanın birçok ülkesine un, irmik ve makarna fabrikaları ve donanımları ihraç edilmektedir. Yüksek üretime yönelik olarak da teknolojik altyapının iyileştirilmesi ve firmaların ar-ge/inovasyon faaliyetlerine yöneltilmesi yönündeki çalışmalara öncelik verilmesi önem taşımaktadır.

Şekil 5 İlçeler Bazında Makine Sanayi İstihdamının Mekânsal Dağılimi;2018, Her nokta sektörde çalışan 2 kişiyi temsil etmektedir.

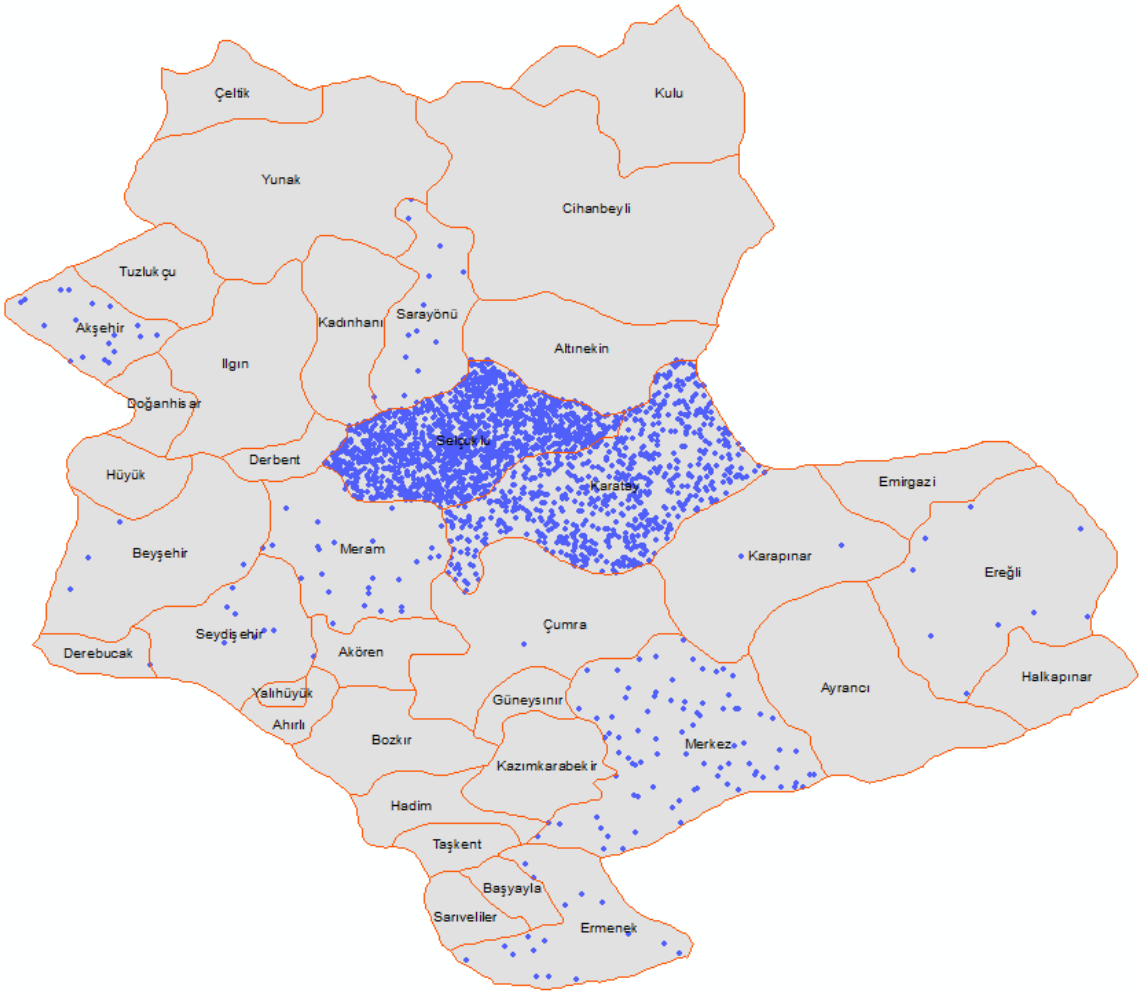

6.4 Deri Sektörü (Düşük Teknoloji)

Düşük teknoloji düzeyine sahip olan deri sektörü Konya Karaman Bölgesi'nin imalat sanayinde hâlihazırda rekabet avantajı yüksek sektörlerden bir tanesi olarak öne çıkmaktadır. Bölgede, 2012 yılındaki toplam imalat sanayi istihdamının % 2,2 si tek başına ana metal sektöründe iken bu rakam 2018 de %1,9 olmuştur. İstihdama Göre Yoğunlaşma (LQ) değerlerine bakıldığında 2012 de 1,3 olan endeks değeri 2018 yılında 1,45 e yükselmiştir.

Şekil 6 İlçeler Bazında Deri Sanayi İstihdamının Mekânsal Dağılimi;2018, Her nokta sektörde çalışan 2 kişiyi temsil etmektedir.

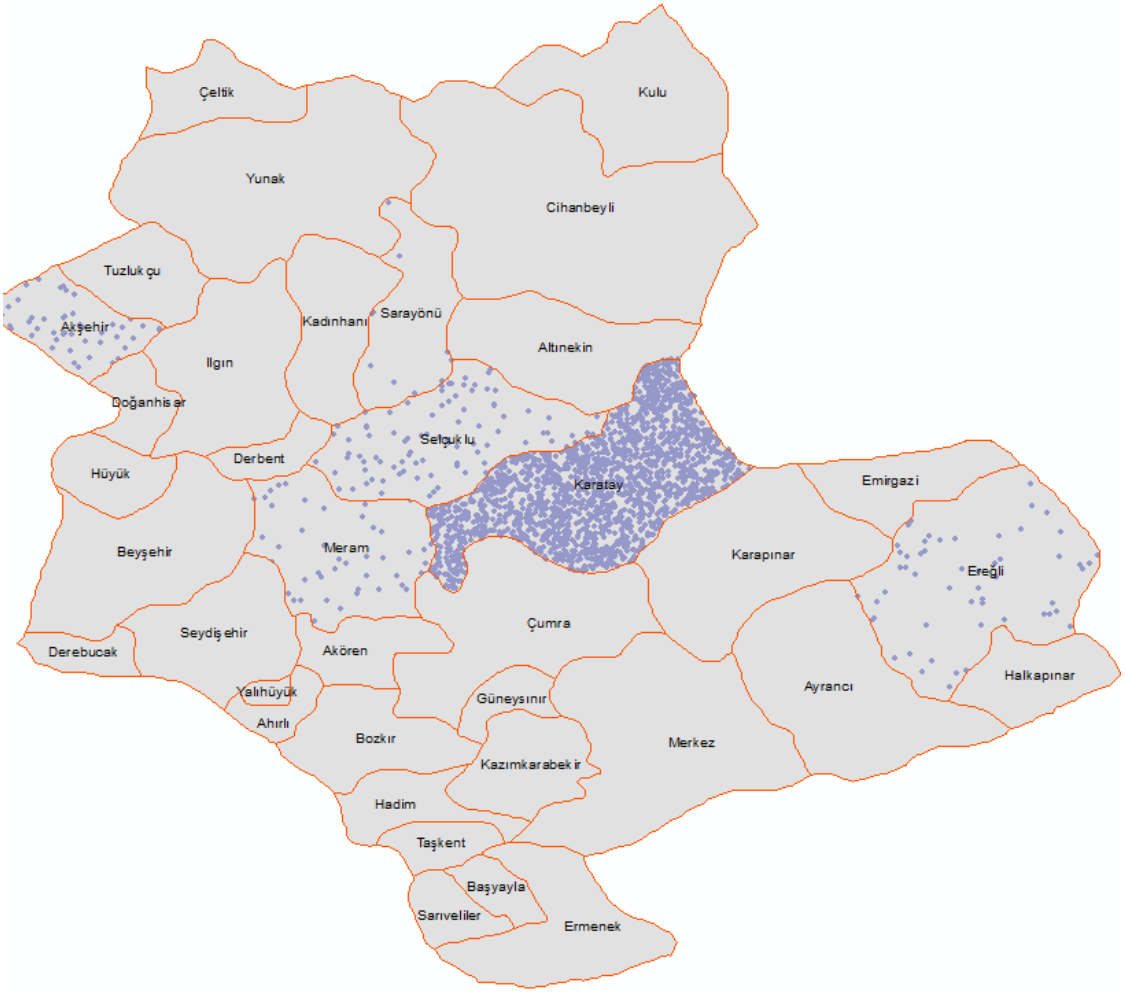

6.5 Fabrikasyon Metal Ürünleri Sektörü (Orta- Düşük Teknoloji)

Orta Düşük teknoloji düzeyine sahip olan sektör Konya Karaman Bölgesi'nin imalat sanayinde hâlihazırda rekabet avantajı yüksek sektörlerden bir tanesi olarak öne çıkmaktadır. Bölgede, 2012 yılındaki toplam imalat sanayi istihdamının % 23,5 i tek başına ana metal sektöründe iken bu rakam 2018 de %17,6 olmuştur. İstihdama Göre Yoğunlaşma (LQ) değerlerine bakıldığında 2012 de 1,8 olan endeks değeri 2018 yılında 1,72 civarındadır.

Fabrikasyon metal ürünleri imalatı sektöründe bölgede, muhtelif mutfak eşyaları, sanayi tipi buzdolapları, depolama ve raf sistemleri, ev gereçleri, soba ve soba malzemeleri, kalorifer kazanları, güneş enerjisi kollektorleri, LPG tankı, akaryakıt tankları, gaz dönüşüm sistemleri, bağlantı elemanları ve av tüfekleri gibi ürünler imal edilmektedir.

Şekil 7 İlçeler Bazında Deri Sanayi İstihdamının Mekânsal Dağılimi;2018, Her nokta sektörde çalışan 2 kişiyi temsil etmektedir.

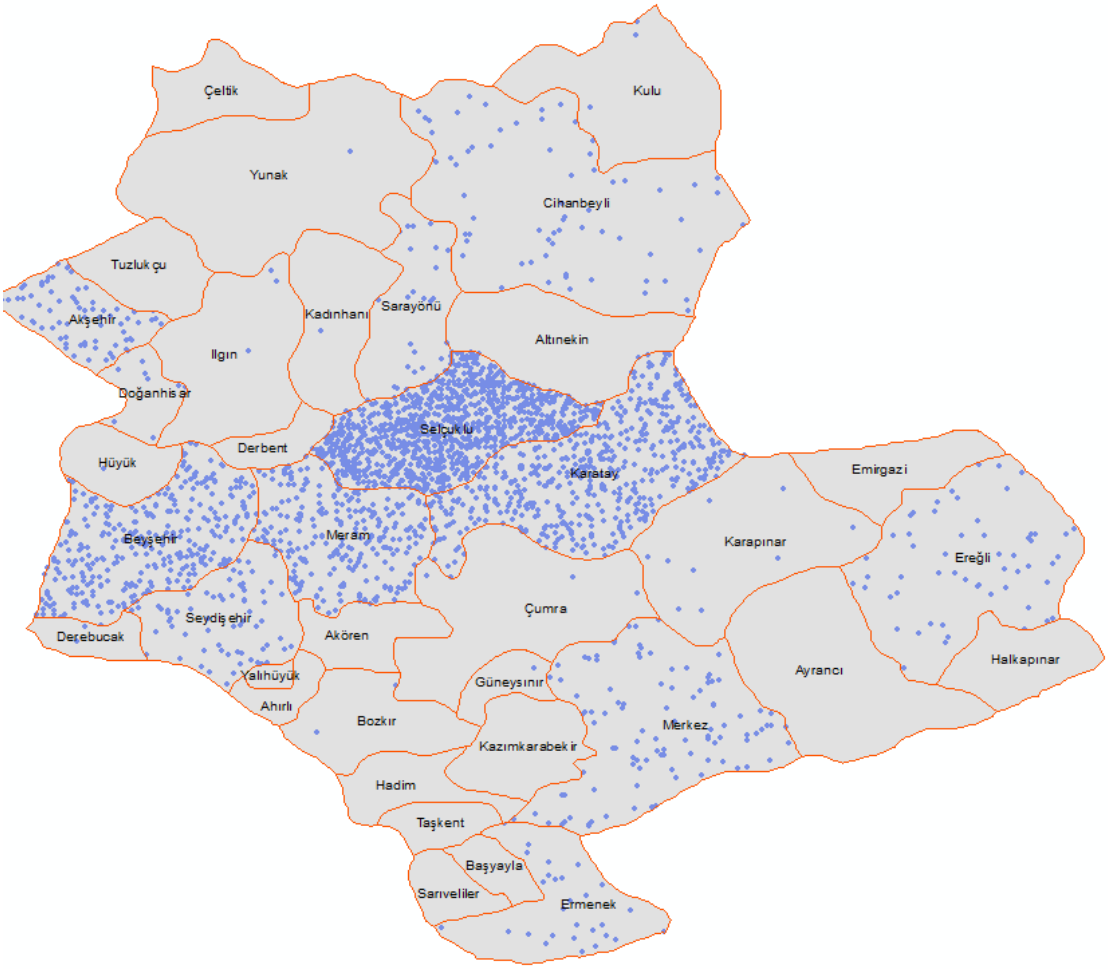

6.6 Kauçuk Ve Plastik Ürünleri Sektörü (Orta- Düşük Teknoloji)

Orta Düşük teknoloji düzeyine sahip olan sektör Konya Karaman Bölgesi'nin imalat sanayinde hâlihazırda rekabet avantajı yüksek sektörlerden bir tanesi olarak öne çıkmaktadır. Bölgede, 2012 yılındaki toplam imalat sanayi istihdamının % 4,7 si tek başına ana metal sektöründe iken bu rakam 2018 de %4,8 olmuştur. İstihdama Göre Yoğunlaşma (LQ) değerlerine bakıldığında 2012 de 1 olan endeks değeri 2018 yılında 1,07 ye yükselmiştir.

Şekil 8 İlçeler Bazında Kauçuk ve Plastik Sanayi İstihdamının Mekânsal Dağılimi;2018, Her nokta sektörde çalışan 2 kişiyi temsil etmektedir.

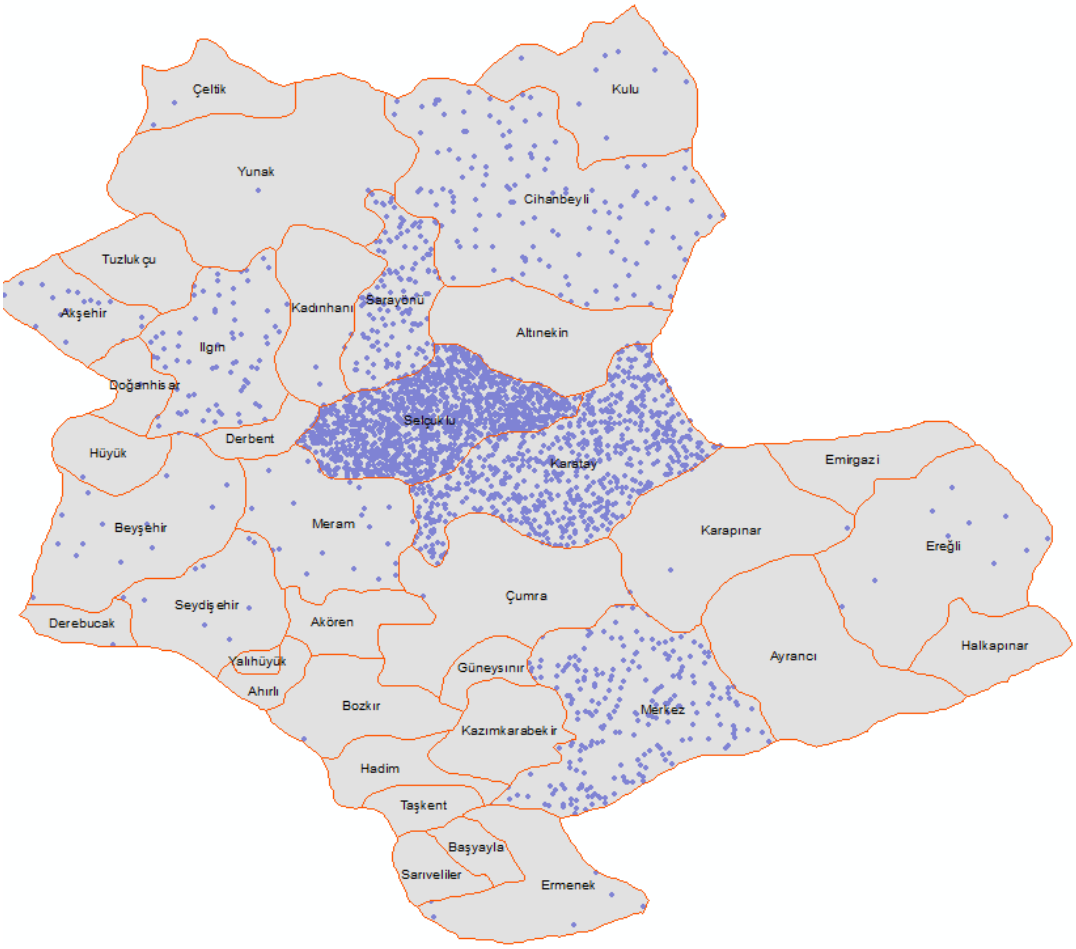

6.7 Otomotiv Yan Sanayi Sektörü (Orta- Düşük Teknoloji)

Orta ileri teknoloji düzeyine sahip olan sektör Konya Karaman Bölgesi'nin imalat sanayinde hâlihazırda rekabet avantajı yüksek sektörlerden bir tanesi olarak öne çıkmaktadır. Bölgede, 2012 yılındaki toplam imalat sanayi istihdamının % 3,9 u tek başına ana metal sektöründe iken bu rakam 2018 de %7,7 olmuştur. İstihdama Göre Yoğunlaşma (LQ) değerlerine bakıldığında 2012 de 1,4 olan endeks değeri 2018 yılında 1,81 e yükselmiştir.

Ülkemizdeki en önemli motor piston ve gömlek, supap, krank, dişli ve conta fabrikaları bölgede bulunmaktadır. Otomotiv Yan Sanayi ayrıca savunma sanayi için gerekli olan şasi, aks, motor bloğu, sindir kapağı, dişli, direksiyon, krank mili, şanzıman ve aktarma organları gibi ürünleri de üretebilmekte ve bu nedenle de savunma sanayi için büyük potansiyel arz etmektedir.[16]

Şekil 9 İlçeler Bazında Otomotiv Yan Sanayi İstihdamının Mekânsal Dağılimi;2018, Her nokta sektörde çalışan 2 kişiyi temsil etmektedir.

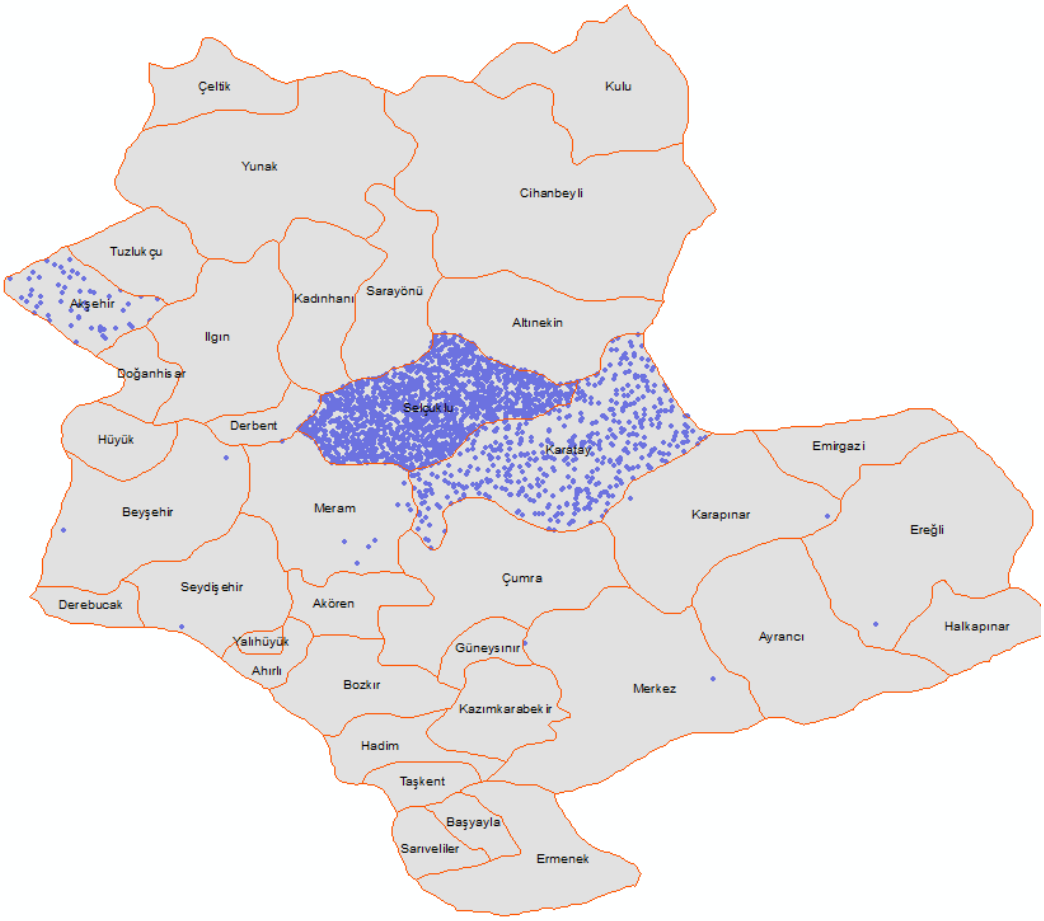

7 Kaynakça

- Konya Karaman Bölgesi İmalat Sanayi Sektörel Rekabet Edebilirlik Analizi,2013
- Bölgesel Araştırma Raporları Serisi 7,Tarım Alet ve Makineleri Sektörü Değer Zinciri Analizi ve Kümelenme Çalışmaları, Mevlana Kalkınma Ajansı, 2011
- Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü,2010
- http://www.enerji.gov.tr/index.php?dil=tr&sf=webpages&b=ruzgar&bn=231&hn=&nm=384&id=406..96 (e.t. 17.04.2013)
- Industrial Development Report, UNIDO, 2011
- Karapınar İlçesi'nde Güneş Enerjisine Dayalı Elektrik Üretim Tesisi Yatırımları için Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi Kurulmasına Yönelik Fizibilite Çalışması Raporu, Konya, 2011
- Konya'da İmalat Sanayinin Durumu ve Sorunları, Konya Kent Sempozyumu, Memiş KÜTÜKÇÜ, 2011
- T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Türkiye Sanayi Strateji Belgesi (2011 -2014), 2010
- Türkiye'nin İhracat Performansı 2: Sektörel Bazda Çeşitlilik, Rekabetçilik Ve Adaptasyon, TEPAV,2011
- Ülkelerin Coğrafi Grup Ve Ülke Kodları, TÜİK (Coğrafi Gruplar), 2010
- www.clusterobservatory.eu (e.t. 10.04.2013)